

“Nainen ja työ”

Niin laajalti monessa maassa huomiota herättänyt teos kuin on Olive Shreinerin kirjottama “Woman and Labor” (Nainen ja Työ)-niminen kirja, ansaitsee tulla meidänkin lukijoillemme tunnetuksi.

Etten tekijää väärin tulkitsemi, esittelen teoksen, niin paljo kuin mahdollista tekijän omilla sanoilla.

Esitellessään mainittua kirjaa sanoo Olive Schreiner:

“On tarpeellista lausua joku sana tämän kirjan selitykseksi. Kirjan alkuperäinen nimi oli “mietteitä naisesta ja työstä.”

“Se on mitä nimi edellyttää, kokoelma mietteitä joistakin kysymyksistä, jotka ovat naisen työn kanssa yhteydessä.

“Aikaisessa nuoruudessani aloin kirjottamaan tätä kirjaa ja jatkoin työtäni, kunnes kymmenen vuotta sitten, se tuli keskeytetyksi. Kirjassani koskettelin asioita, joissa sukupuolisuhteilla on merkitsevä osansa, vaikkakin käsittelyni olivat epätäydelliset.

“Aloin kirjani etsimällä sukupuolten eriäviä tehtäviä aikaisimmissa elämän muodoissa; ei ainoastaan eläinkunnan alussa, jolloin kaksi alkueläin munaa yhtyivät ja sukupuoliin jakaantunut eläinkunnan jatkuminen alkaa, vaan vieläkin alkuperäisemmästä nim. kasvikkunnasta. Ensimmäisissä kolmessa luvussa tutkin, niin tarkoin kuin se oli minulle mahdollista, sukupuolten kehitystä eri haaroissa ei-inhimillisessä elämässä. Näissä tutki-

muksissani havaitsin monia hämmästyttäviä tosiasioita, jotka koskevat koko nykyaikaista sukupuolikysymystä. Sellaiset tosiasiat kuin nämät, että suuressa enemmistössä eri elämänlajeja maan päällä, naaras on vahvempi rakenteinen, voimakkaampi ja huomiokykyisessä vaistossa etevämpi urosta; ja että sitä mukaa kuin olosuhteet elämässä vaihtelee, voi sukupuoli suhteet muodostua melkein minkä muotoiseksi tahansa; ja että yksin sukupuoli suhteissa pienokaisiinsa, ne eroavaisuudet, jotka me totutun tavan mukaan pidämme ominaisena yksinomaan isyydelle tai äitiydelle eivät ole sukupuolisesti luonteenomaisia erisukupuolille kuten, jos tutkimme eräiden sammakkolajien elämää, naaras munii munansa uroon selässä oleviin onteloihin, joissa ne kehittyvät sammakon pojiksi; tai eräiden merieläinten elämää, jossa uros kantaa mukanaan pienokaisia omasta ruumiistaan muodostuneessa pussissa ja pitää heistä huolen; ja lukemattomia muita samallaisia esimerkkejä voi löytää.

“Yli kaiken on minuun voimakaimmin vaikuttanut kaikessa mitä sen jälkeen olen ajatellut ja tuntenut sukupuoliasioissa se tärkeä tosiasia, joka syvästi vaikutti minuun lapsena yksin kuleskellessani Afrikan pensastoissa ja katsellessa ja kuunnellessa kun cock-o-veedit lauloivat yhteisiä lemmentaulujaan ja kun pienet laululinnut yhdessä ra-

kensivat pesiään ja yhdessä hoitivat, ei ainoastaan pienokaisiaan, vaan myöskin toinen toistaan — että lintujen elämässä vissien lintulajien keskuudessa keskinäiset sukupuolisuhteet ovat saavuttaneet korkeimman sopu soinnun ja — voi melkein sanoa — henkisen kehityksen maailmassa; kehitysasteen, jota mikään ihmisrotu ei ole vielä saavuttanut ja joka on korkein sukupuoli-ihanne mitä ihmisen mielikuvitus on vielä luonut.

“Kun olin valmistanut nämä kolme lukua aloin käsittelemään, niin kaukaisilta ajoilta kuin mahdollista, naisen alkuperäistä asemaa villiys- ja puolittain villiystilassa. Olin aina ollut erittäin kiintynyt tutkimaan Afrikan naisten asemaa ympärilläni olevassa lapsuusajassaan olevassa yhteiskunnassa. Kahdeksantoistavuotiaana keskustelin kerran Kafirin naisen kanssa, johon ei sivistysmaailma ollut voinut millään tavalla vaikuttaa. Tämän naisen kanssa keskustelu vaikutti minuun enempi kuin mikään muu huomioonni tullut seikka naisen asemasta. Hän oli nainen, jota en voi muuten arvostella kuin nerokkaana ihmisenä. Kaunopuheliaammalla kielellä ja syvemmällä painolla kuin olen koskaan kenenkään toisen naisen kuullut puhuvan, hän kuvasi minulle rotunsa naisten aseman; naisen työn ja kärsimyksensä naisena, kun saavutti täyden ikänsä rajoitetussa elämän piirissään monivaimoisuuden ja orjuuden vallitessa ja huomattavin seikka tässä kysymyksessä oli se, että yhdistettynä hänen syvään

melkein raivoisaan katkeruuteensa elämää ja niitä näkymättömiä voimia vastaan, jotka olivat muodostaneet naisen ja hänen asemansa sellaisiksi kuin ne olivat, ei hänellä ollut ainoatakaan katkeraa sanaa yksilöllistä miestä vastaan, eikä mitään aikomusta tai tahtoa kapinoimaan; mieluummin hänessä ilmeni jäykkä melkein majesteettillinen tyytyväisyys välttämättömyyteen Tämä keskustelu sai minut ensin ajattelemaan sitä tosiasiaa, josta sittemmin olen tullut perusteellisesti vakuutetuksi, että ei minkään rodun tai luokan naiset nouse kapinaan tai yritä saada aikaan valankumouksellisia muutoksia heidän suhteissaan yhteiskuntaan, vaikka kuinka syvät ovat heidän kärsimyksensä ja vaikka kuinka selvästi he ne käsittävät, niin kauan kuin heidän alistumisensa on välttämätön yhteiskuntansa hyvinvoinnille ja kehitykselle; että milloin ikänä on naisten puolelta yleisesti ilmennyt halua saada muutoksia aikaan yhteiskunnallisessa asemassaan, lähempi tutkimus asiasta osoittaa, että muuttuneet tai muuttumassa olevat olosuhteet yhteiskunnassa eivät enää tarvitse naisen tyytyväisyyttä orjuuteensa

“Kun tämä osa oli valmis, kirjoitin sen koneella ja sidotin kirjaksi vuoden 1888 seudulla ja sitten ryhdyin valmistamaan viimeistä osaa, jonka olin jo aloittanut.

“Viimeisessä osassa kirjaani käsitteelin sitä mikä yleisemmin tunnetaan nimellä “naiskysymys”: niitä syitä, jotka nykykäsityksissä Europan yhteiskunnissa

johtavat naiset vaatimaan uudistuksia suhteissaan yhteiskuntaelämään; sitä suuntaa mihin nämä vaatimukset ovat kulkemassa ja niitä seurauksia, jotka mahdollisesti tulevat näistä uudistuksista johtumaan.

“Yksitoista vuotta kestäneen työn jälkeen v. 1899 olin valmistanut ja sidottanut yhteen teokseni käsittäen kolme osaa. Puuttui enää vain kirjan tarkistaminen ja esipuheen kirjoittaminen”

Kirjottaja kertoo sitte kuinka hänet määrättiin heikon terveytensä tähden muuttamaan pois Johannesburgista Transvaalista. Kaksi kuukautta sen jälkeen puhkesi Boerisota. Kaksi päivää sodan julistuksen jälkeen hän yritti palata Transvaaliin, mutta maa oli jo silloin julistettu sotalain alaiseksi ja pääsy sinne häneltä kiellettiin, eikä hän saanut edes lupaa millään tavalla hankkia omaisuuksiaan pois sieltä. Kahdeksan kuukautta myöhemmin sai hän erään ystävänsä kautta tietää, että kun Englannin armeija vallotti Johannesburgin, oli hänen asuntonsa ryöväyty ja kirjoituspöydän laatikko murrettu auki ja sisältö poltettu ja hänen yhdentoistavuoden työnsä oli hävinnyt. Ainoastaan muutamia osittain palaneita papereita oli säilynyt, jotka ystävänsä oli talteen korjannut, kunnes tekijän itsensä sallittaisiin tulla niitä tarkastamaan.

Joku kuukausi myöhemmin, kun sota eteni sisämaahan, joutuu kirjottaja suljetuksi pieneen kaupunkiin, jonne hän ei saa mitään viestejä muusta mailmasta — ei kirjeitä, ei sanomalehtiä,

ei mitään. Kuunnellen sodanmelskettä ympärillään, hänen täytyi pysytellä huoneessaan kuin vangin. Haavoittuneita sotilaita tuotiin kaupunkiin; vankilat olivat täynnä sotavankeja; kuolemantuomioita julistettiin ja pantiin täytäntöön . . . “yhdellä herkellä ei voinut tietää mitä toisella tulee tapahtumaan”. Iltasin ei hän voinut syyttää valoa huoneessaan ja päiväsinkin täytyi olla ikkunat suojatut, että asuntonsa oli puolipimeä.

“Näissä olosuhteissa tunsin tarpeelliseksi johtaa ajatukseni minua ympäröivistä kauhun tapahtumista johonkin kaukaisempaan asiaan ja näiden asianhaarojen vaikutuksesta kirjoitin tämän pienen kirjan, joka on pääasiallisesti muistelmia vain yhdestä luvusta laajempaa teostani.”

Siinä puolipimeässä asennossaan, jossa työ kävi hänelle ankaraksi fyysillisen heikkoutensa tähden, kirjotti Olive Schreiner äsken ilmestyneen kolmesataa sivua käsittävän suurta huomiota herättäneen teoksen.

Sodan loputtua hän vihdoinkin sai luvan käydä Transvaalissa kat somassa aarrettaan. Kirjastaan oli ainoastaan nahkaselkä jällellä. Toinen puoli kirjasta oli palanut kokonaan ja sekin, mitä oli jällellä, murtui kosketuksesta. Siis kaikki oli hävinnyt!

“Silloin vielä toivoin”, sanoo tekijä, “että joskus tulevaisuudessa voisin uudelleen kirjoittaa koko kirjan. Mutta elämä on lyhyt. Olen huomannut, että ei ainoastaan se jää tekemättä, mutta en voi saavuttaa sitä fyysillistä terveyttä, että voisin edes tämän pie

nen teokseni sopusointuisesti täydentää.”

Surullisella mielellä sanoo kirjottaja antavansa ulos tämän teoksensa, mutta kuitenkin toivoen, että harras ja rehellinen totuuden etsiminen johtaa toisia, jotka ovat onnellisemmassa asemassa kuin hän, tekemään laajemman työn. Hän sanoo uskaltaneensa näin laajasti selostaa niitä seikkoja ja olosuhteita, joiden vallitessa teoksensa on kirjoitettu sentähden, että ei sen alkuperää ja tarkoitusta väärin ymmärrettäisi. Tämä teos on ulkomuistista kirjoitettu kokoelma muistelmia pääasiallisesti yhdestä ainoasta vaikkakin tosin tärkeimmästä luvusta hänen alkuperäistä teostaan, joka sisälsi kaksitoista lukua.

Tässä luvussaan hän laajape-
räisesti käsittelee naisen loiseläjä-

suhdetta yhteiskuntaan. Tämän kysymyksen hän pitää tärkeänä sentähden, että sen kautta selviää monta seikkaa, joille ei mistään muualta voi löytää selitystä.

Tässä teoksessaan (Nainen ja työ) hän ensimmäisissä kolmessa luvussa käsittelee parasitismia, neljännessä luvussa naisen suhdetta sotaan, viidennessä sukupuolisia eroavaisuuksia ja kuudennessa viimeisessä luvussa hän kumooa joitakin vissejä väitteitä, joita on tehty ja tehdään sitä vastaan, että naisella ei ole oikeutta eikä hänelle ole luonnollista astua uuden, uudesta muodostuneen mailman elämänurille.

Seuraavassa tulen selostamaan teoksen ensimmäisen luvun parasitismista ja sen jälkeen kunkin luvun erikseen.

Selma Jokela.

Nuorison siveelliset ihanteet ja sosialismi

Sanomalehti uutiset, jotka tuovat viestejä yläluokan nuorison siveellisesti yhä alemmaksi vajoumisesta, ovat siksi jokapäiväisiä että ne tuskin kiinnittävät lukijain huomiota. Milloin esini Saksan keisari näkee tarpeelliseksi kehottaa ylioppilaita antamaan vähempi aikaa oluen juomiselle y. m. porsastelulle ja enempi aikaa urheilulle ja muille

siveellisille harrastuksille. Milloin Yhdysvaltain porvarilliset siveysseurat keksivät ja esittelevät kaikkia mahdollisia keinoja yliopistonuorison rappeutumisen estämiseksi. Apua vaan ei näytäkään löytyvän; koulunuorison ihanteiksi yhä suuremmissa määrin tulevat korttipakka, samppanjapullo ja alastoman porton kuva. Ei myöskään voitane väit-